

Темченко О. А.
доктор технічних наук, професор
Казак О. М.
здобувач
Державний університет економіки і технології
м. Кривий Ріг, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЮВАННЯ ІННОВАЦІНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Анотація. Розглядається управлінський аспект реалізації інноваційних проектів України з урахуванням різних підходів управління проектуванням (класичний, за циклом вирішення проблеми, за стадією життєвого циклу проекту). Розкриваються проблеми управління такими проектами, і зазначаються заходи щодо вдосконалення управління ними, що складаються в єдину схему управління.

Ключові слова: проекти, інновації, менеджмент, розвиток, інвестиції, культура.

Проблему вивчення процесу управління інноваціями та інноваційними проектами розглядають праці таких вчених, як: П.П. Микитюк, В.І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов, О.С. Іванілов, Т.О. Скрипко, Н.В. Краснокутська та інші. Дослідження цих учених доводять соціально-економічну значущість ефективного управління інноваційними проектами. Інноваційним, відповідно до законодавства України, визнається проект, яким передбачаються розроблення, виробництво і реалізація інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції [1]. Вітчизняні автори розглядають інноваційний проект як систему взаємопов'язаних цілей і програм їхнього досягнення, що являють собою комплекс науководослідних, дослідно-конструкторських, виробничих, організаційних, фінансових, комерційних та інших заходів, у відповідний спосіб організованих, оформлених комплектом проектної документації, які забезпечують ефективне виконання конкретного науково-технічного завдання (проблеми), вираженого у кількісних показниках, і приводять до інновації [2, с. 150]. Зосереджуючи увагу на управлінському аспекті реалізації інноваційних проектів в нашій державі, дослідники передусім вказують на проблему надання переваги монетаристським теоріям, відповідно до яких зміни в інвестиціях та інших економічних параметрах і взаємозв'язках переважно регулюються грошовим обігом, а останнє – банківською обліковою ставкою, балансом Державного бюджету. Успішне управління інноваційними проектами у нашій державі має ґрунтуватись на розробленій раціональній інноваційно-інвестиційній політиці [3]. Стратегічними пріоритетними напрямками управління інноваціями в Україні на 2011–2022 рр. є: освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсощадних технологій, освоєння альтернативних джерел енергії; освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки; освоєння нових

технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій; технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу; впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики; широке застосування технологій чистішого виробництва та охорони довкілля; розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки [4]. Середньострокові пріоритетні напрямки інноваційної діяльності розраховані на реалізацію протягом найближчих трьох–п'яти років, напрямки інноваційного оновлення промислового, сільськогосподарського виробництва та сфери послуг щодо освоєння випуску нових наукомістких товарів та послуг з високою конкурентоспроможністю на внутрішньому та (або) зовнішньому ринках [5]. Зважаючи на стратегічні та середньострокові пріоритети, вбачається потреба у здійсненні багатьох заходів на рівні держави зі сприяння їх впровадженню на практиці. Однією з форм державної підтримки інноваційних проектів є їх державна реєстрація [1]. Для успішного управління інноваційним проектом потрібно: обґрунтувати необхідність та визначити мету проекту; докладно вивчити характеристики нової технології, продукції тощо; визначити терміни і ресурси виконання окремих етапів, проекту загалом (практики вважають, що термін понад три роки пов'язаний з великим ризиком провалу проекту). Під час реалізації необхідно здійснювати систематичний моніторинг, оцінку і складати звіти виконання проекту [7]. Регулюючий вплив з боку держави проявляється насамперед у здійсненні прямого фінансування стратегічно важливих інноваційних проектів та впровадження пільгового оподаткування прибутку від здійснення таких проектів [8, с. 149].

Дослідження управлінських аспектів реалізації інноваційних проектів в Україні передбачають два основні напрямки: управлінські заходи з боку держави та комплекс заходів управління, здійснюваних безпосередньо керівниками на рівні окремих інноваційних проектів. Результативність підтримки інноваційних проектів на рівні країни виражається насамперед динамікою чисельності наукових установ, що здійснюють наукові дослідження та загальною вартістю таких досліджень. Так, протягом останнього десятиріччя в Україні нараховувалось понад 1200 таких організацій. Доволі важливу роль в управлінні інноваційними проектами відіграє кадрова складова їх інфраструктурного забезпечення. При цьому загальна чисельність науковців становила понад 82000 особи. Стійкі тенденції зменшення кількості науковців негативно впливає на створення інновацій у сфері управління проектами, генерацію нових ідей, а отже, і на процес управління такими проектами. Зазначену проблему можна вирішити достатнім фінансовим, нормативно-правовим забезпеченням, а також створенням ефективної взаємодії між науковими установами та користувачами результатів їх діяльності. Для цього необхідним заходом вбачаємо створення посередницьких інформаційно-консультативних центрів при державних адміністраціях, які виконували б роль посередника під час реалізації інноваційних проектів шляхом збору інформації про необхідні наукові дослідження для реалізації проекту, а також інформування зацікавлених осіб про

інновації та можливості впровадження їх у виробництво. Вважаємо, що це сприятиме наданню необхідності кожній розробці та створення можливості.

Висновки.

1. У процесі проведених досліджень ми виявили такі основні проблеми управління інноваційними проектами в Україні, як: недостатня державна підтримка наукових установ та організацій, що здійснюють наукові дослідження; низький рівень іноземних інвестицій в інноваційні проекти; недостатній рівень взаємозв'язків науки та виробництва.

2. Зовнішніми чинниками впливу на забезпечення ефективного процесу управління інноваційним проектом є: удосконалення нормативно-правової бази; створення сприятливих умов для іноземних інвестицій; податкове, кредитне стимулювання підприємств, що впроваджують інновації; удосконалення інфраструктурного забезпечення інноваційних проектів; створення інформаційно-консультативних центрів з питань інновацій.

Література

1. Про інноваційну діяльність: Закон України №40-IV від 4. 07. 02 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – С. 266.

2. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / П.П. Микитюк. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – 295 с.

3. Захарченко В.І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. / В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15350325/ekonomika/innovatsiyniy_menedzhment_zaharchenko_vi.

4. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України №3715-VI від 8.09.11 // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – С. 166

5. Іванілов О. С. Економіка підприємств: підруч. / О.С. Іванілов. – К: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/ekonomika/ekonomika_pidpriyemstva-_ivanilov_os.

6. Скрипко, Т.О. Інноваційний менеджмент : підруч. / Т. О. Скрипко. – К.: Знання, 2011. – 428 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/12631113/menedzhment/upravlinnya_innovatsiynim_proektom#185.

7. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. / Н.В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.

8. Наука та інновації. Державна служба статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>.